

Література:

1. Buzan B., Waever O. Regions and Powers: The Structure of International Security. 7th ed. N. Y., P. 546.
2. Fawcett L. Exploring Regional Domains: A Comparative History of Regionalism / L. Fawcett // Intern Affairs (Royal Inst. of Intern. Affairs 1944-). 2004. № 80/3. P. 429–446.
3. Fawcett L. Exploring Regional Domains: A Comparative History of Regionalism / L. Fawcett // Intern Affairs (Royal Inst. of Intern. Affairs 1944-). 2004. № 80/3. P. 429–446.
4. Hettne B. Beyond the «New Regionalism» / B. Hettne // New Political Economy. 2005. № 10/4. P. 543–571.
5. Hettne B. Beyond the «New Regionalism» / B. Hettne // New Political Economy. 2005. № 10/4. P. 543–571.
6. Telo M. European Union and New Regionalism: Regional Actors and Global Governance in a Post-Hegemonic Era / ed. by M. Telo. 2nd ed. Cornwall, P. 359.

Ткачук Богдан

*студентка спеціальності «Міжнародні відносини»
Національного університету «Львівська політехніка»*

b_tkachuk@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ УЛЬТРАПРАВИХ ПАРТІЙ В ЄВРОПАРЛАМЕНТІ

Підсумки виборів 22-25 травня 2014 р. до Європейського парламенту VIII-го скликання, що розпочав свою роботу 1 липня 2014 р., засвідчили зростання «євроскептичних» настроїв. «Це поганий день для Європи, тому що праворадикалів, ксенофобів і неонацистів побільшало у багатьох країнах», – зазначив Мартін Шульц [2].

Приблизно, 1/5 мандатів у Європейському парламенті VIII-го скликання отримали депутати-євроскептики. Серед них, поряд із лівими (наприклад, радикали з грецької партії «Сиріза») і популістами без визначеної орієнтації (наприклад, самовизна-

чений як популістський «Рух п'яти зірок» італійського коміка Беппе Грілло) істотну частку складають саме носії ультраправих поглядів (радикальні праві), які не приховують своєї мети – розколоти ЄС зсередини. На думку Герта Вілдерса з ультраправої нідерландської Партії свободи, від ЄС європейським суверенним державам слід «звільнитися». Марін Ле Пен, лідер французької партії «Національний фронт» пояснює цю позицію щодо ЄС так: «Технократичний монстр, який служить виключно інтересам банкірів» [2]. У свою чергу польський політик Януш Корвін-Мікке вважає, що: «ЄС – це нікому не потрібна освіта... варто повернутися до Європи XIX ст.» [5].

За підрахунками угорського інституту «Political Capital», в Європі існує 25 основних ультраправих партій [5], які поділяють антисистемну ідеологію, націоналістичну риторику та певні претензії до меншин, зокрема «нетрадиційних» іммігрантів.

Саме партії з цього переліку і здобули значні успіхи на виборах до Європарламенту в таких державах, як Франція (член-засновник ЄС), Сполучене Королівство та Греція, і значно посилили свої позиції у таких членах ЄС, як Данія, Нідерланди та ФРН, Литва, Польща, Угорщина, Болгарія, Фінляндія та ін.

Досягнення ультраправих на останніх виборах до Європарламенту є наслідком тенденції, характерної для європейської політики останніх трьох десятиліть – «правого повороту», переважно в західній частині ЄС, і глибоко турбує тих політиків і бюрократів ЄС (Джозефа Дола (ЄНП), Ганса Свободу (ПАСіД), Гі Вергофстадта (АЛДЄ)), які розглядають праворадикальні партії як потенційну загрозу Союзу як ліберальному та (або) соціал-демократичному проекту, зокрема його реалізації на засадах таких як принципів, як плюралізм, зокрема, мультикультуралізм, соціальні права етнічних меншин.

Зокрема у Франції І-е місце на виборах зайняв очолений Марін Ле Пен «Національний фронт», який отримав ¼ голосів французьких виборців (25,4%) і 24-и представники у новому

скликанні Європарламенту з 74-х, призначених для Франції [6]. Хоча п'ять років тому на виборах до Європарламенту ця партія зайняла лише VI-е місце і мала 3-х представників.

Аналогічно, вперше в історії Сполученого Королівства 26% голосів виборців зібрала правопопулістська «Партія незалежності Великобританії» Найджела Фаража – «старожила» євроскептиків у Європарламенті. Вона отримала 24-е місце в Європарламенті з 73-х можливих для Великобританії (замість 13-ти п'ять років тому). Ця партія обійшла «грандів» британської політики – єврооптимістів лейбористів і помірних євроскептиків – консерваторів Девіда Кемерона. Від Польщі до парламенту ЄС пройшли «Нові праві» (4-і депутати з 51-го для Польщі, 7,8% голосів), від Литви – «Порядок і справедливість» (2-а депутати із 12-и можливих, 16,6% голосів), від Данії – «Данська народна партія» (4-і депутати із 13-и можливих, 30,7% голосів) від Греції – «Золота зоря», що вперше брала участь у виборах, але зразу опинилися на III-му місці за уподобаннями виборців (13,6% голосів, 3-і депутати із 22-х можливих) [5].

Враховуючи те, що для створення партійної групи в Європарламенті необхідна ініціативна група мінімальною чисельністю 25 представників не менш ніж 7-и держав, а в ньому сформувалось праворадикальне «ядро» чисельністю щонайменше у 38-м депутатів, які представляли більшу кількість держав їх успішна інтеграція в єдину групу в Європарламенті дозволяла формалізувати ультраправих і відкривала перед ними певні політичні можливості. Це, зокрема: гарантування їй представникам місць у спеціалізованих парламентських комітетах, доступ до 20-ти млн. € бюджетного фінансування.

Практична реалізація первісного задуму щодо створення фракції «Європа за свободу і пряму демократію» на базі «Національного фронту» зірвалась через конфлікт правих радикалів та правих популістів. Останні спробували дистанціюватись від перших. Так, «Партія незалежності

Великобританії» уклала союз із ключовим союзником – «Рухом п'яти зірок» та «Порядком і справедливістю» і зібравши необхідних 25-ть депутатів із 7-и країн, створила фракцію «Європа свободи і прямої демократії» (ЄСПД) [3, 4, 5].

Окрім того лідер правих радикалів – Марін Ле Пен втратила підтримку польських та литовських правих і відмежувались від частини своїх колег, заяви яких видавалися занадто «фашистськими» для європейської публіки, для того, щоб оформлювати з ними офіційні спілки [3]. Як наслідок, до групи радикальних правих могла увійти необхідна кількість депутатів (більше 25-и), але вони представляли інтереси виключно 5-и, а не 7-и держав, що не дозволило їй формалізуватись.

Як наслідок серед правих партій, представлених у Європарламенті, ідеологія яких побудована критиці ЄС, оформитися в політичну групу і отримати офіційні інструменти впливу змогли лише популістські, які виглядають більш поміркованими, ніж праворадикали, зокрема, під керівництвом Марін Ле Пен, і дистанціюються від останніх. Підставою для такого розмежування двох груп правого крила є зокрема їх відмінні погляди на цілісність Європи. Так, лідери популістів з «Партія незалежності Великобританії», як євроскептики, вимагають виходу Сполученого Королівства з Євросоюзу, але не більше. Тоді як лідери «Національного фронту» на руїнах ЄС пропонують створити новий Союз – «Пан'європейський», за участі Росії та Швейцарії, але без будь-якої участі США і Туреччини [5].

Отже, можна констатувати відсутність беззастережного успіху крайніх правих у Європарламенті, яким виключно вдалося збільшити свою присутність у цьому наднаціональному органі, але не вдалось отримати владні позиції в ньому. Керівники ультраправих партій так і не змогли об'єднатися у повноцінну групу, через постійні протиріччя у веденні єдиної стратегічної лінії правих у Європарламенті.

Література:

1. Брак по расчёту: Кремль и европейские ультраправые [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.opendemocracy.net/антон-шеховцов/brak-po-raschetu>;
2. Выборы до Європарламенту: консерватори й соціалісти лишаться в більшості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dw.de/выборы-до-еропарламенту-консерватори-й-социалисти-лишались-в-большости/a-17663480>;
3. Выборы до Європарламенту: цього разу все по-іншому [Електронний ресурс] // БіБіСі-Україна: Політика. – Режим доступу: http://www.bbc.co.uk/ukrainian/politics/2014/05/140520_european_parliament_elections_az;
4. Європейський Союз розпадеться як і СРСР [Електронний ресурс] // УА.Прес: Новини. – Режим доступу: <http://uapress.info/uk/news/show/9358>;
5. Правий вектор. Єврорадикали [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.eurointegration.com.ua/articles/2014/07/1/7023803/view_print.
6. Праві партії стають все популярнішими [Електронний ресурс] // УА.Прес: Новини. – Режим доступу: <http://uapress.info/uk/news/show/9736>.
7. Праворадикальні партії [Електронний ресурс] // Спільне. – Режим доступу: <http://commons.com.ua/pravoradikalni-partiyi-v-tsentralno/>;
8. Правий євродепутат от Польши пообещал «сломать ЕС изнутри» [Електронний ресурс] // Корреспондент.нет: Мир. – Режим доступу: <http://korrespondent.net/world/3370301-pravyi-evrodeputat-ot-polshy-poobeschal-sloamat-es-yznutry>.